

e-Learningowy Moduł 9 - VAT

ZWOLNIENIA Wnioski z kursu

Poniżej znajduje się praktyczne podsumowanie najistotniejszych informacji przekazanych w kursie.

Niniejszy kurs e-learningowy opiera się na przepisach unijnych dotyczących podatku VAT obowiązujących na dzień 1 stycznia 2020 r. (dotyczy dyrektywy VAT, dyrektywy ws. zwrotu podatku VAT oraz rozporządzenia wykonawczego ws. dyrektywy VAT)

Niniejszy moduł stanowi element większego kursu nt. podatku VAT, składającego się z następujących części:

- Wprowadzenie
- Terytorium
- Podatnik
- Transakcje
- Miejsce transakcji podlegających opodatkowaniu
- Usługi cyfrowe i system Mini One-Stop Shop (MOSS)
- Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego i podstawa opodatkowania
- Stawki
- **Zwolnienia**
- Prawo do odliczenia
- Zwrot
- Zobowiązanie

Ten kurs odpowiada na pytania: „Czego nie opodatkowywać i dlaczego?”

1. Cele edukacyjne

Po ukończeniu kursu uczestnicy będą w stanie:

- Określić **pozycje zwolnienia w dyrektywie VAT**: kiedy znasz już odpowiedzi na pytania „kto?, gdzie?, kiedy i od czego?”, musisz zadać pytania „czego nie opodatkowywać i dlaczego?”
- Wyjaśnić, czym jest **zwolnienie**: podatek VAT musi być zawsze naliczony, kiedy transakcja mieści się w zakresie VAT, chyba że jest zwolniona.
- Określić konsekwencje zwolnienia w kontekście **zasady neutralności podatkowej** w łańcuchu dostaw: jeżeli transakcja jest zwolniona z podatku, zazwyczaj **dostawca nie może odliczyć podatku VAT zapłaconego** od zakupów towarów.

- Opisać rolę państw członkowskich w kontekście opcji przyznanych im w dyrektywie VAT, dzięki którym mogą nakładać **dodatkowe warunki** wymagane do zwolnienia transakcji z podatku.
- Uzasadnić, dlaczego warto na bieżąco śledzić zmiany w **prawie krajowym** zgodnie z zasadami harmonizacji i neutralności podatkowej, przepisami wspólnotowymi oraz koniecznością zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania, unikaniu opodatkowania oraz nadużyciom.
- Określać **różne rodzaje zwolnień**: w państwie członkowskim, wewnątrzwspólnotowe, międzynarodowe, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do odliczenia.
- Zwolnienie z podatku VAT niekoniecznie oznacza korzyści, ponieważ **zwolnienia** w większości przypadków **wpływają na prawo do odliczenia**.

2. Z jakiego tytułu przysługuje zwolnienie

Podatek VAT nalicza się od wszystkich transakcji, które podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT, z wyjątkiem transakcji zwolnionych z tego podatku.

Dyrektywa VAT zawiera wykaz zwolnień, które można podzielić na **3 kategorie**:

- transakcje wewnątrz państw członkowskich,
- transakcje wewnątrzwspólnotowe,
- transakcje międzynarodowe.

Muszą zostać spełnione określone warunki, aby te zwolnienia mogły być stosowane. Jednakże to państwa członkowskie mogą narzucić dodatkowe warunki na transakcje zwolnione z opodatkowania.

2.1. Transakcje wewnątrz państw członkowskich

Do zwolnień obejmujących transakcje wewnątrz państw członkowskich zalicza się:

- 1) Zwolnienie działalności prowadzonej w interesie publicznym**, np. usługi medyczne, pocztowe, wstęp do muzeum itd. (art. 132-134).
- 2) Zwolnienie innego rodzaju działalności**, np. z zakresu **ubezpieczeń, usług finansowych, dostawy znaczków, hazardu, usług związanych z nieruchomościami** (art. 135). Oprócz zwolnień przewidzianych dla niektórych innych rodzajów działalności, istnieje opcjonalne prawo do opodatkowania określonych transakcji: państwo członkowskie może zezwolić, aby podatnik naliczył VAT zamiast zwalniać towary z opodatkowania (np. dostawy budynków, gruntów, dzierżawa nieruchomości) (art. 137).
- 3) Zwolnienia operacyjne**. Na przykład zwolnienia operacyjne dotyczące sytuacji, w której lekarz sprzedaje sprzęt kliniczny, w przypadku którego naliczony VAT nie podlegał odliczeniu w momencie nabycia go (art. 136).

2.2. Transakcje wewnątrzspółnotowe

Transakcje wewnątrzspółnotowe można podzielić na trzy kategorie:

- 1) **Wewnątrzspółnotowa dostawa towarów (art. 138).**
- 2) **Wewnątrzspółnotowe nabycie towarów (art. 140).**
- 3) **Wewnątrzspółnotowy transport (art. 142).**

Generalna zasada dotycząca transakcji wewnątrzspółnotowych jest następująca: w przypadku dostawy towarów pomiędzy państwami członkowskimi **dostawa zwolniona jest z opodatkowania w państwie członkowskim, w którym rozpoczyna się ich transport**, natomiast **nabycie podlega opodatkowaniu w państwie członkowskim, do którego towary są dostarczane**.

Aby kwalifikować się do zwolnienia, towary muszą być dostarczone podatnikowi lub osobie prawnej niebędącej podatnikiem oraz ich transport musi rozpoczynać się w państwie członkowskim dostawcy.

Przykład: Szpital w państwie członkowskim A nabywa krew od szpitala w państwie członkowskim B. Ponieważ nabycie krwi w A jest zwolnione z podatku VAT, wewnątrzspółnotowe nabycie także będzie zwolnione.

2.3. Transakcje międzynarodowe

Do transakcji międzynarodowych zalicza się następujące:

- 1) **Eksport:** transakcja ta zakłada konsumpcję końcową poza terytorium objętym podatkiem VAT, dlatego podlega zwolnieniu.
- 2) **Import:** kiedy towary wprowadzane są do UE, VAT staje się wymagalny. Jednak nie wszystkie transakcje przywozu podlegają opodatkowaniu. Przykład: Import połowów przez przedsiębiorstwa rybackie.
- 3) **Uznawane za eksport:** określone dostawy towarów i usług do pewnych szczególnych podmiotów, które są zwolnione z VAT w tych samych okolicznościach i z tych samych względów, co transakcje przywozu przeprowadzone przez te podmioty zwolnione na podstawie artykułu 143 (organizacje międzynarodowe, umowy dyplomatyczne). Przykład: Dostawca z siedzibą w Irlandii sprzedaje laptopy ambasadzie Stanów Zjednoczonych w Paryżu.
- 4) **Transport międzynarodowy:** zwolnieniu podlegają transakcje mające miejsce na terytorium VAT, w których udział biorą określone statki pływające po pełnym morzu lub samoloty operatorów świadczących usługi przede wszystkim na trasach międzynarodowych.
- 5) **Pośrednicy:** usługi pośrednika związane z transakcją zwolnioną z opodatkowania również podlegają zwolnieniu.
- 6) **Handel międzynarodowy:** w celu ułatwienia tego rodzaju handlu stosowane są zwolnienia w takich okolicznościach, aby ułatwić odroczenie opodatkowania.

3. Z jakiego tytułu przysługuje zwolnienie

Zadaniem państw członkowskich jest **zapewnienie** poprawnego oraz prostego **systemu stosowania zwolnień**. Mają także za zadanie zapobieganie przypadkom unikania, uchylania się od opodatkowania lub oszustw podatkowych.

W tym celu muszą ustalić warunki stosowania zwolnienia (art. 131).

Wydaje się, że zwolnienia są korzystne dla tych podatników, których transakcje podlegają zwolnieniu. Mogą one jednak mieć **wpływ na prawo do odliczenia**.

Przykład: bank jest podatnikiem, ale wiele usług, które świadczy jest zwolnionych z podatku, co oznacza, że nie może odliczyć podatku VAT. Bank będzie musiał doliczyć płacony VAT w cenie, zamiast pobierać go odrębnie od swoich klientów. Oznacza to, że nie można odliczyć podatku VAT zawartego w cenie usługi świadczonej przez bank.

Stanowi to mniejszy problem, jeżeli klient jest osobą prywatną. Jednak **klienci biznesowi** stają przed obowiązkiem zapłaty **podatku VAT bez możliwości odliczenia go** jako konsument końcowy.

Warto także wiedzieć, które transakcje podlegają zwolnieniu, ponieważ ma to **wpływ na prawo dostawców do odliczenia zapłaconego podatku VAT**.

Jednak w przypadku określonych transakcji podlegających zwolnieniu, prawo do odliczenia podatku istnieje. Z tego względu należy **rozdzielić rodzaje zwolnień**. Aby dowiedzieć się więcej na ten temat, zapoznaj się z kursem pt. „Prawo do odliczenia”.

W przypadku gdy transakcje podlegają zwolnieniu, dostawca nie może odliczyć podatku VAT zapłaconego z tytułu nabycia określonych towarów. Jednak w przypadku **określonych transakcji podlegających zwolnieniu**, dostawca będzie miał **prawo do odliczenia podatku** (art. 169).

Przykłady:

- 1) Transakcje wewnątrz państw członkowskich:** transakcje w zakresie ubezpieczeń i finansów, ale tylko na określonych warunkach.
- 2) Transakcje wewnątrzspółnotowe:** transakcje wewnątrzspółnotowej dostawy towarów oraz wewnątrzspółnotowego transportu towarów obejmujące wyspy Azory i Maderę.
- 3) Transakcje międzynarodowe:** dostawa usług mających związek z importem, kiedy wartość zawarta jest w wartości celnej, dostawa towarów na eksport, transakcje klasyfikowane jako eksport, transport międzynarodowy, dostawa usług świadczonych przez pośredników oraz międzynarodowe transakcje handlowe.

Ogólnodostępne kursy e-learningowe znaleźć można w witrynie EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

*Przypominamy, że niniejszy dokument zawiera praktyczne podsumowanie najistotniejszych informacji przekazanych w kursie.
Jedynie akty prawne Unii Europejskiej opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej uznaje się za autentyczne. Komisja nie ponosi żadnej odpowiedzialności za to szkolenie.*